

บทความวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง

A STUDY ON CREATIVE LEADERSHIP OF EDUCATION ADMINISTRATORS IN SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, LAMPANG

พิมพฤทธิ์ เทียงภักดิ์¹ วิจิตรา เจริญพงษ์² จิรวัดน์ กิตติพิเชฐสรรค์^{3*} และ ประสิทธิ์ ไชยศรี⁴

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง ลำปาง ประเทศไทย

²สาขาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร ปทุมธานี ประเทศไทย

^{3*}สาขาวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพชรบูรณ์ ประเทศไทย

⁴สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพชรบูรณ์ ประเทศไทย

Pimparit Tiangpak¹ Wijitra Charoenpong² Jirawat Kitipichedsun^{3*} and Prasit Chaisri⁴

¹Master of Education Program Faculty of Liberal Arts and Education Lampang Intertech College,
Lampang, Thailand

²Master and Doctor of Educational Administration Program Faculty of Education, Shinawatra University,
Pathum Thani, Thailand

^{3*}Master and Doctor of Educational Program, Phetchabun Rajabhat University
Phetchabun, Thailand

⁴Master of Education Program in Educational Administration, Phetchabun Rajabhat University,
Phetchabun, Thailand

*E-mail: pimparit.t1107@gmail.com

Received: 16-08-2024

Revised: 02-12-2025

Accepted: 05-12-2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 118 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์ (IOC) รายข้อระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น

เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามตำแหน่ง และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง

ABSTRACT

The purpose of this research were to study and compare creative leadership of School Administrators in the Secondary Educational Service Area Office, Lamphang, classified by position and school sizes. The sample consisted of 118 school administrators and teachers in the Secondary Educational Service Area Office, Lamphang in academic year 2021 selected by using Krejcie and Morgan's table and proportionate stratified random sampling. The instrument used for collecting data was a five-level and reliability of 0.982. The statistics used for data analysis were: percentage, mean, standard deviation and t-test. The research results found that 1. school administrators in schools under the Secondary Educational Service Area Office, Lamphang, had creative leadership overall and in each aspect at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average value was the aspect of consideration of individuality. 2. Compare the opinions of school administrators and teachers on creative leadership of school administrators in schools under the Secondary Educational Service Area Office, Lamphang. Classified by position, Classified by school size, overall there is no difference. In terms of flexibility and adaptability, creativity, and teamwork, there are statistically significant differences at the 0.05 level.

Keywords: Creative leadership, School Administrators in the Secondary Educational Service Area Office, Lamphang

บทนำ

ความคิดสร้างสรรค์นั้น เป็นระบบความคิดเชิงอเนกนัย (Divergent Thinking) ของมนุษย์ การคิดที่มนุษย์มีความสามารถที่จะคิดเรื่องเดียวนั้น ได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม และได้กว้างไกล ลักษณะการคิดเช่นนี้จะนำไปสู่ความคิดเชิงบวก เช่น การคิดประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ หรือการค้นพบวิธีแก้ปัญหาได้สำเร็จ วิธีการคิดแบบนี้เป็นกระบวนการทำงานของสมองอย่างเป็นขั้นตอนและทักษะขั้นสูงของการคิด ประกอบไปด้วย การคิดริเริ่ม การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดละเอียดลออ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์จะสามารถค้นพบแนวคิดการบริหารสถานศึกษาแบบใหม่จาก ข้อมูลที่มีอยู่เดิม และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่ทุกคนมีอยู่เหมือน ๆ กันให้กลายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์แนวคิดใหม่ ๆ ที่แตกต่างออกไปได้ (Guilford, J. P., 1980) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จึงมีความสำคัญที่จะส่งเสริมคุณภาพของการคิดของทุกคนในสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสแห่งการเรียนรู้ การสร้างวัฒนธรรมใหม่ และการปรับปรุงแก้ไขเงื่อนไขต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อให้ครู และนักเรียนมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความสามารถของครู และบุคลากรให้กลายเป็นผู้นำที่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าและนำการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สร้างสรรค์

ในสภาพปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารสถานศึกษา ศาสตร์แห่งภาวะผู้นำของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน

ต้องนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา อย่างน้อยจำนวน 5 ด้าน คือ 1. การมีวิสัยทัศน์ 2. การมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว 3. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 4. การมีความคิดสร้างสรรค์ 5. การทำงานเป็นทีม จะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จอย่างราบรื่น ได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ ผู้นำยุคใหม่ต้องมีความสามารถในการจูงใจประสานงานรวมถึงการนำบุคคลอื่นอย่างมีประสิทธิภาพจินตนาการมีความยืดหยุ่นโดยวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ อย่างท้าทายและสร้างสรรค์ โดยอาศัยปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแบบเปิดในการไว้วางใจให้อิสระในการคิดพร้อมสนับสนุนความคิดใหม่ ๆ ด้านแรงจูงใจภายในด้วยการมีความอยาก ความหวัง ความปรารถนา ความเพียรพยายามมุ่งมั่นทุ่มเทเพื่อให้เป็นคนที่ประสบความสำเร็จ และด้านความรู้เชิงลึกด้วยการมีความรู้แนวกว้างและลึกมีทักษะประสบการณ์อันจะส่งผลให้เกิดแนวทางที่ฉลาดในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบซึ่งการดำเนินการเหล่านี้เป็นคุณสมบัติของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Patiphan, n.d.) ผู้นำเชิงสร้างสรรค์แสดงออกซึ่งการมีวิสัยทัศน์มีความสามารถในการปรับตัวมีความเข้าใจในผู้ร่วมงานบริบทและสภาวะแวดล้อมเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลาที่มีทัศนคติในเชิงบวกต่อโลกและต่อชีวิตเชื่อมั่นในคุณค่าและศักยภาพของตนเองและผู้อื่นที่พร้อมจะก้าวข้ามอุปสรรคด้วยการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่แสดงถึงความยืดหยุ่นทางความคิดและการกระทำรวมทั้งเป็นผู้มีความอดทนในชีวิต

ที่รู้จักพัฒนาตนเองเสมอทั้งด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์และจิตวิญญาณ (Boonchuay, 2010)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถปรับเปลี่ยนองค์กรให้มีคุณภาพบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าในสถานศึกษาหนึ่งอาจมีผู้นำได้หลายคน ซึ่งแสดงบทบาทการใช้ภาวะผู้นำในลักษณะต่าง ๆ บทบาทภาวะผู้นำจึงมิได้จำเพาะเจาะจงเฉพาะกับผู้บริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาคือการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่ครูอาจารย์และบุคลากรต่าง ๆ เพื่อเป็นช่องทางให้คนเหล่านี้ ได้พัฒนาตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดของ Robinson, (2007) ประกอบด้วยด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และด้านการทำงานเป็นทีม อีกทั้งยังมีมุมมองว่าครูคือผู้นำโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้นำของผู้นำ กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่เพียงแต่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเท่านั้นแต่ยังรวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ของครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษาด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตาม ตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา

ทบทวนแนวคิด

ได้ทบทวนแนวคิด เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย โดยมีแหล่งข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงดังต่อไปนี้

ความหมายของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ Adair (2007) ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึง การกระตุ้นส่งเสริมและแนะนำกระบวนการใหม่ ๆ อย่างเป็นระบบด้วยวิธีการใหม่ ๆ อย่างท้าทาย ซึ่งนับว่าเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับการนำของคนสร้างสรรค์

Basadur (2008) ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึง การนำบุคคลอื่นผ่านกระบวนการหรือวิธีการร่วมกัน เป็นการค้นหาปัญหาอย่างละเอียดถี่ถ้วน และการดำเนินการแก้ปัญหาด้วยแนวทางใหม่ ๆ เป็นกระบวนการที่จำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาในการสื่อสารร่วมกันระหว่างบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำความเข้าใจได้อย่างรวดเร็วว่ารู้จักกระบวนการเชิงสร้างสรรค์ในระดับใด ในด้านกระบวนการเชิงสร้างสรรค์จะต้องมีทักษะในการจัดการกับบุคคลอื่น ๆ ในลักษณะที่เป็นลำดับ ขั้นตอนจากกระบวนการเชิงสร้างสรรค์ การรู้จักกระบวนการเชิงสร้างสรรค์จะช่วยให้มีต้นแบบในการสร้างผู้นำแบบใหม่ที่มีความสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นได้

Amranan (2016) ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึงความสามารถในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการทดลองภายในองค์กร เพื่อที่จะทำให้บุคลากรสามารถคิด

นอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจมีความคิดสร้างสรรค์ หาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหาร และการสื่อสารภายในองค์กร มีความสามารถในการปรับตัว และกระบวนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กรให้มีความง่าย คล่องตัว และยืดหยุ่น เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีมากขึ้น

Pankong (2016) ให้ความหมายภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ว่า หมายถึง การที่ผู้นำใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาและดำเนินงานตามสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งรู้จักกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของผู้อื่นโดยเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองและผู้อื่นที่จะสามารถคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ โดยอาศัยการเรียนรู้เนื้อหาความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีดังนี้

Coste (2009) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นคุณลักษณะที่ประกอบไปด้วย ความท้าทาย และการมีส่วนร่วม ความมีอิสระ ความไว้วางใจหรือการเปิดเผย การใช้เวลาสำหรับการคิด ความสนุกสนานหรืออารมณ์ขัน การลดความขัดแย้ง การส่งเสริมความคิดเห็นการโต้แย้ง และการกล้าเสี่ยง

Harris (2009) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นการติดต่อประสานงานกับบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกันและกับบุคคลที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เพื่อจะมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกัน อย่างไรก็ตามผลลัพธ์ ที่ได้อาจจะไม่ใช่ความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน แต่อาจจะมาจากความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันเชิงสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การคิดเชิงสร้างสรรค์ถึงแม้ว่าไม่ใช่

เรื่องง่าย แต่ก็จำเป็นต้องเปลี่ยนความคิดเดิม และเผชิญกับความเชื่อมั่นกับแนวทางวิธีการใหม่ที่จะสร้างขึ้น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเหมือนกับภาวะผู้นำแบบให้บริการ ภาระงานหลักของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การประสานงานบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกันและมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เป็นภาวะผู้นำที่พัฒนาสมรรถนะและความสามารถต่าง ๆ ของบุคคลภายในองค์กร เพื่อให้เกิดความสร้างสรรค์ในทุกสถานที่และทุกระดับ เพื่อจะได้รับการพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นเป็นภาวะผู้นำที่ปราศจากการยึดมั่นถือมั่นโดยทั่วไปแล้วภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางด้านวิธีการใหม่ ๆ ขององค์กร และความท้าทายที่สลับซับซ้อนมากกว่าการคงสถานะที่เป็นอยู่แบบเดิม

Chamnok (2016) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นความสามารถพิเศษของผู้นำที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์มีการติดต่อประสานงานและพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานอย่างมีประสิทธิภาพ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการนำหรือจูงใจผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กร สมาชิกตระหนักในวิสัยทัศน์ภารกิจทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีดังนี้

Mungskasem (2001) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 1) การมี

ความเป็นผู้นำ 2) การมีวิสัยทัศน์ 3) การทำงานเป็นทีม 4) การมีทัศนคติค่านิยม และ 5) การมีความสามารถในการปรับตัว 6) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 7) การมีความคิดสร้างสรรค์

Parker & Begnaud (2004) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) ความยืดหยุ่น และ 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5) ความคิดสร้างสรรค์ 6) ทำงานเป็นทีม

Stenberg (2006) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) การตัดสินใจที่ชาญฉลาด 2). มีความคิดสร้างสรรค์ และ 3) มีวิสัยทัศน์ 4) คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5) มีความยืดหยุ่น และการปรับตัว 6) ทำงานเป็นทีม

Casse & Claudel (2007) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) จินตนาการ และ 2) ความยืดหยุ่น 3) วิสัยทัศน์ 4) คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5) ความคิดสร้างสรรค์ 6) ทำงานเป็นทีม

Robinson (2007) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) มีการปรับตัวและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง 2) มีความคิดสร้างสรรค์ 3) มีอิสระในการคิด 4) เน้นการทำงานร่วมกัน และ 5) คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

Stoll & Temperley (2009) กล่าวว่า องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) มีความยืดหยุ่นและปรับตัว 2) มีความคิดสร้างสรรค์ และ 3) คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 4) มีวิสัยทัศน์ 5) ทำงานเป็นทีม

Nakwiche (2009) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถของผู้นำในการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายดังมาด้วยการคิดหลายมิติ คิดบวกและการปฏิบัติในวงกว้างและเชิงลึกที่หลากหลายมิติจากผู้นำ

Boonchuay (2010) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) การมีความรู้และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง 2) การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และ 3) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) การมีบุคลิกภาพที่ดี 5) การยอมรับในความแตกต่าง และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 6) การมีวิสัยทัศน์ 7) การมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว 8) การทำงานเป็นทีม

Decharin (2010) cited in Khampan 2023) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 1) มีความคิดสร้างสรรค์ และ 2) ปรับกระบวนการในการทำงานต่าง ๆ ให้มีความง่าย คล่องตัว และยืดหยุ่นมากขึ้น 3) มีวิสัยทัศน์ 4) คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5) การทำงานเป็นทีม

Patiphan (2012) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 1) การมีจินตนาการ 2) การมีความยืดหยุ่น 3) การมีวิสัยทัศน์ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5) การมีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม

Maxwell (2013) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 1) โน้มน้าวให้บุคคลในองค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลง 2) ชอบความท้าทาย 3. ไม่ชอบอยู่นิ่ง 4) มีการสร้างทีมภายใน และ 5) มีพรสวรรค์

สมมติฐาน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้ศึกษาได้สังเคราะห์กรอบแนวคิด ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

จาก Mungkasem (2001); Parker & Begnaud (2004); Stenberg (2006); Casse & Claudel (2007); Stoll & Temperley (2009); Boonchuay (2010) Decharin (2010); Patiphan (2012) เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อการศึกษาในครั้งนี้จำนวน 5 ด้าน คือ 1. การมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2. การมีความคิดสร้างสรรค์ 3. การมีวิสัยทัศน์ 4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5. การทำงานเป็นทีม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ที่มาของกรอบแนวคิด 5 ด้าน

นักวิจัย ปีที่วิจัย	การมีวิสัยทัศน์	การมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว	การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	การมีความคิดสร้างสรรค์	การทำงานเป็นทีม	การจูงใจ	การประสานงาน	การสื่อสารภายในองค์กร	รวมความถี่
Mungkasem (2001)	/	/	/		/				4
Parker & Begnaud (2004)	/	/	/		/				4
Stenberg (2006)	/		/	/	/				4
Casse & Claudel (2007)		/	/						2
Stoll & Temperley (2009)		/	/	/	/				4
Boonchuay (2010)	/	/		/					3
Decharin (2010)		/		/					2
Patiphan (2012)	/	/		/	/	/		/	6
Robinson (2007)		/	/	/	/				4
Amranan (2016)	/	/		/		/		/	5
Chamnok (2016)	/			/		/	/		4
รวม	7	9	6	8	6	3	1	2	-

ข้อที่มีความถี่ ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป สูงสุด 6 อันดับ ได้แก่ 1. การมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2. การมีความคิดสร้างสรรค์ 3. การมีวิสัยทัศน์ 4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 5. การทำงานเป็นทีม

การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) เนื่องจากขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน 2 ขนาด คือขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่ง แบ่งเป็น
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ครูผู้สอน
2. ขนาดของสถานศึกษา แบ่งเป็น
 - 2.1 ขนาดกลาง
 - 2.2 ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน คือ

1. การมีวิสัยทัศน์
2. การมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว
3. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล
4. การมีความคิดสร้างสรรค์
5. การทำงานเป็นทีม

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2567 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลาง 6 แห่ง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 4 คน รวม 6 คน ครูผู้สอนสถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 57 ครูผู้สอนสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 104 คน รวมครูผู้สอนจำนวน 161 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 167 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

ผู้วิจัยจึงสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครูผู้สอน 32 โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ครูผู้สอน 80 คน รวมทั้งสิ้น 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง ซึ่งกำหนดคะแนน
แบ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967)

5 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ระดับมาก

3 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ระดับน้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ระดับน้อยที่สุด

ทุกข้อมีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ
1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.982

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง 5 ด้าน
นำเสนอในตาราง 2

จากตารางที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง พบว่า มีภาวะ
ผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีภาวะ
ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$)
รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$)
ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว มีภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.48$) และด้าน
การทำงานเป็นทีม มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีภาวะ
ผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) ตามลำดับ
ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีความคิด
สร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามตำแหน่ง
และขนาดสถานศึกษา นำเสนอในตารางที่ 3-4

ตารางที่ 2 การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. การมีวิสัยทัศน์	4.51	0.44	มากที่สุด	2
2. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.55	0.44	มากที่สุด	1
3. การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.48	0.49	มาก	3
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	4.41	0.51	มาก	5
5. การทำงานเป็นทีม	4.48	0.51	มาก	4
เฉลี่ย	4.49	0.43	มาก	-

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตาม ตำแหน่ง

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p
	X	SD	X	SD		
1. การมีวิสัยทัศน์	4.54	0.41	4.51	0.45	0.17	0.86
2. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.57	0.39	4.55	0.44	0.10	0.92
3. การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.63	0.45	4.47	0.49	0.69	0.49
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	4.46	0.54	4.41	0.51	0.22	0.83
5. การทำงานเป็นทีม	4.91	0.08	4.46	0.51	1.98*	0.00
รวม	4.62	0.32	4.48	0.43	0.73	0.46

** p ≤ .01

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดใหญ่		t	p
	X	SD	X	SD		
1. การมีวิสัยทัศน์	4.59	0.46	4.48	0.43	1.22	0.23
2. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.63	0.42	4.52	0.44	1.18	0.24
3. การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.65	0.50	4.42	0.47	2.33*	0.02
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	4.59	0.50	4.34	0.49	2.48*	0.01
5. การทำงานเป็นทีม	4.63	0.48	4.42	0.51	2.08*	0.04
รวม	4.62	0.44	4.43	0.41	2.11	0.11

* p ≤ .05

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง 5 ด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก และด้านการทำงานเป็นทีม มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง

จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วน เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก และด้านการทำงานเป็นทีม มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ครูสภาได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสำเร็จการศึกษา มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา จึงจะสามารถมีใบอนุญาตบริหารสถานศึกษาได้ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา

ยุคใหม่ ทุกขนาดสถานศึกษา มีความรู้ ทักษะ จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่ดี ที่ได้รับการศึกษา จากสถาบันอุดมศึกษาที่สำเร็จการศึกษามา เพราะหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ครูสภาควบคุม ทุกขั้นตอนจากครูสภา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ได้นำความรู้ที่ได้ศึกษามาทุกรายวิชาตามหลักสูตร มาประยุกต์ใช้ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักการแนวคิด มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง 5 ด้าน อย่างชัดเจน แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาลำปางแสดงให้เห็นถึง การจัดการหรือการทำงานโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล มีการเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีการติดต่อ สื่อสารแบบสองทางและเป็นรายบุคคลสนใจ และเอาใจใส่ผู้ร่วมงานเป็นรายบุคคลมีการวิเคราะห์ ความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล เป็นพี่เลี้ยงสอนให้คำแนะนำและส่งเสริมพัฒนา ผู้ร่วมงานให้พัฒนาตนเอง มีการกระจายอำนาจ โดยการมอบหมายงานให้ผู้ร่วมงาน โดยผู้นำนจะมี คุณลักษณะสำคัญในด้านความเข้าใจในความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิจัย หลายท่าน เช่น Pakkaratho et al. (2018) พบว่าบทบาทภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และในรายด้าน ด้านการคำนึงถึงความเป็น ปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด Sailod S, Chotisukhan S. and Charuntham O. (2021). พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร และพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก Ritbamrung S. (2013) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับ Chanarit, N. (2013) พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Khamnok D. (2016) พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขนเครือข่ายที่ 19 โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโรงเรียน ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และ ด้านการทำงานเป็นทีม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ในปัจจุบันครูสภาได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องสำเร็จการศึกษา มหาบัณฑิตสาขาวิชาการ บริหารสถานศึกษาที่ครูสภารับรองมาตรฐาน หลักสูตร จึงจะสามารถมีใบอนุญาตบริหาร สถานศึกษาได้ และสอบเป็นผู้บริหารสถานศึกษาได้ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ ทุกขนาด

สถานศึกษา มีความรู้ ทักษะ จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่ดี ประกอบกับครูผู้สอนทุกคนได้ศึกษาหลักสูตรวิชาชีพครู หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ทั้งสองหลักสูตรเป็นหลักสูตรที่ได้รับรองมาตรฐานวิชาชีพจากคุรุสภา หลังสำเร็จการศึกษาจึงสามารถสอบบรรจุรับราชการครูที่ได้รับการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำเร็จการศึกษามา เพราะหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่คุรุสภาควบคุมทุกขั้นตอนจากคุรุสภา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้นำความรู้ที่ได้ศึกษามาทุกรายวิชาตามหลักสูตร มาประยุกต์ใช้ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและตำแหน่งครูผู้สอน ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง จำแนกตามตำแหน่งและจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chamnok (2016) พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน Pakkaratho et al. (2018) พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน Chanarit, N. (2013) พบว่า ความคิดเห็นของครู

และผู้บริหารต่อภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 5 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน Khamnok D. (2016) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อันดับที่ 5 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถบูรณาการวิธีการทำงานประสบการณ์เดิมอย่างสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง

2. ควรศึกษารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดลำปาง

เอกสารอ้างอิง

- Adair, J. (2007). **Leadership for Innovation: How to Organize Team Creativity and Harvest Ideas**. London, England: Kogan Page.
- Amranan, K. (2016). **A Study of Creative Leadership of School Administrators in Mae Wong, Office of the Primary Educational Service Area of Nakhon Sawan Area 2**. (Master of Education) Nakhon Sawan Rajabhat University, Nakhon Sawan, Thailand. (In Thai)
- Basadur, M. (2008). Leading other to think innovatively together: Creative leadership. **Journal of The Leadership Quarterly**, 15(1), 103-121.
- Boonchuay, N. (2010). **A strategic plan to develop appropriate creative leadership for school administrators**. (Doctor of Education) Valai Longkorn Rajabhat University under Royal Patronage, Phathum Thani, Thailand. (In Thai)
- Casse, P. & Claudel, P. G. (2007). **Philosophy for Creative Leadership: How Philosophy Can Turn People into More Effective Leaders**. London, England: Athena Press.
- Chamnok, D. (2016). **A study of creative leadership of school administrators under the Office of the Nakhon Ratchasima Educational Service Area 6**. (Master of Education) Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima, Thailand. (In Thai)
- Chanarit, N. (2013). **Creative leadership of school administrators under the Office of the Khon Kaen Primary Educational Service Area 5**. (Master of Education) Maha Sarakham University, Maha Sarakham, Thailand. (In Thai)
- Chetikham, T. (2016). **A study of the relationship between transformational leadership of school administrators and the effectiveness of basic education school administration under the Office of the Chanthaburi Primary Educational Service Area**. (Master of Education) Ramkhamhaeng University, Bangkok, Thailand. (In Thai)
- Coste, T. G. (2009). **Creative Leadership and Women**. <https://www.google.com/search?q=from+http%3A%2F%2Fwww.pptsearch.net%2F+details-creative-leadership-amp-women-349420.html> [2021, 20 April.]
- Decharin, P. (2010). "New Perspective," cited in Khampan, P. (2023). **The Development of the Programs to Enhance a Creative of School Administrators in the Secondary Service Area office Kalasin**. (Master of Education) Maha Sarakham University, Maha Sarakham, Thailand. (In Thai)

- Guilford, J. P. (1980). *Traits of Creativity*. Harmondsworth: Middlessex: Penguin Book.
- Harris, A. (2009). *Creative Leadership: Developing Future Leaders*. *Creative Leadership Developing Future Leaders*, 23, 9-11. **Creative Education**, 15(2), February 28, 2024. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=3677038>
- Khamnok, D. (2016). **A Study of Creative Leadership of School Administrators, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 6**. Master's Thesis, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. (In Thai) (In Thai)
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale," in **Attitude Theory and Measurement**. New York: Wiley & Son. McMillan, J. H.
- Maxwell, J.C. (2013). **The 5 Levels of Leadership: Proven Steps to Maximize Your Potential**. New York USA: Center Street.
- Ministry of Education. (2007). **Educational Reform Guidelines of the Ministry of Education**. Bangkok, Thailand: T.S.B. Products. (In Thai)
- Mungkasem, U. (2001). "The Experimental Study of The Creative Leadership Training on Creative Leadership Quality of Education Chief Executive Officers," **Dissertation Abstracts International**, 15(2), 80.
- Nakwichet, K. (2009). **Creative Leadership for Education**. Samut Prakan, Thailand: Thirasan Publisher. (In Thai)
- Pakkaratho, S., Sukkasi S., & Prasertphakdi A. (2018). **A Study of the Role of Creative Leadership of School Administrators, Office of Secondary Educational Service Area 17**. (Master of Education) Ramkhamhaeng University, Bangkok, Thailand. (In Thai)
- Pankong, P. (2016). **Creative Leadership of School Administrators, Office of Chonburi Primary Educational Service Area 3**. (Master of Education) Burapha University, Chon Buri, Thailand. (In Thai)
- Parker, J. P., & Begnaud, L. G. (2004). **Developing creative leadership**. Portsmouth. NH: Teacher Ideas Press.
- Parker. J.P. & Kropp R. (2007). **Team Workout: A Trainer's Sourcebook of 50 Team Building Games and Activates**. New York, USA: AMACOM.

- Patiphan, K. (n.d.). **Creative Leadership**. Bangkok, Thailand: Success Media.
- Ritbamrung S. (2013). **Creative leadership of school administrators affecting the effectiveness of schools under the Secondary Educational Service Area Office 30**. In the Master of Education thesis. Khon Kaen University. (In Thai)
- Robinson, K. (2007). **The Principles of Creative Leadership**. New York: McGraw-Hill.
- Sailod S, Chotisukhan S. and Charuntham O. (2021). Creative leadership of administrators and good organizational citizenship behavior of teachers under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office. **Journal of MCU Pali Studies Buddhaghosaparithar** 7 (2), 163-176. (In Thai)
- Sternberg, R. J. (2006). Creative leadership: it's a decision. **Journal of Leadership**, 36(2), 22-24.
- Stoll, L., & Temperley, J. (2009). Creative leadership: A challenge of our times. **School Leadership and Management**, 29(1), 65-78.
-